

TIESAS SPRIEDUMS (treš? pal?ta)

2013. gada 17. janv?r? (\*)

Valsts pien?kumu neizpilde – Pievienot?s v?rt?bas nodoklis – Direkt?va 2006/112/EK – Samazin?tas likmes piem?rošana – 96. pants un 98. panta 2. punkts – III pielikuma 3. un 4. punkts – “Farmaceitiskie produkti, kuras parasti izmanto vesel?bas apr?p?, slim?bu profilaksei un ?rst?šanai medic?niskiem un veterin?riem nol?kiem” – “Medic?nas iek?rtas, pal?gier?ces un citas ier?ces, kuras parasti izmanto, lai atvieglotu vai ?rst?tu invalidit?ti, un kuras paredz?tas tikai inval?du person?gai izmantošanai”

Lieta C-360/11

par pras?bu sakar? ar pien?kumu neizpildi atbilstoši LESD 258. pantam, ko 2011. gada 8. j?lij? c?la

**Eiropas Komisija**, ko p?rst?v *L. Lozano Palacios*, p?rst?ve, kas nor?d?ja adresi Luksemburg?,  
pras?t?ja,

pret

**Sp?nijas Karalisti**, ko p?rst?v *S. Centeno Huerta*, p?rst?ve,  
atbild?t?ja.

TIESA (treš? pal?ta)

š?d? sast?v?: pal?tas priekšs?d?t?js M. Ileši?s [*M. Ileši?*] (referents), tiesneši E. Jaraš?ns [*E. Jaraši?nas*], A. O’K?fs [*A. Ó Caoimh*],

?ener?ladvok?ts N. J?skinens [*N. Jääskinen*],

sekret?rs A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

noklaus?jusies ?ener?ladvok?ta secin?jumus 2012. gada 25. oktobra tiesas s?d?,

pasludina šo spriedumu.

## Spriedums

1 Ar savu pras?bas pieteikumu Eiropas Komisija l?dz Tiesu konstat?t, ka, piem?rojot samazin?tas likmes pievienot?s v?rt?bas nodokli (turpm?k tekst? – “PVN”)

- ?rstniecisk?m viel?m, kuras parasti un piem?roti var izmantot z??u ražošan?;
- medic?nisk?m prec?m, materi?liem, iek?rt?m un ier?c?m, ko, objekt?vi v?rt?jot, var izmantot tikai, lai nov?rstu, diagnostic?tu, ?rst?tu, atvieglotu vai iz?rst?tu cilv?ku vai dz?vnieku slim?bas vai kaites, bet kas nav t?das, kuras parasti izmanto, lai atvieglotu vai ?rst?tu invalidit?ti, un kuras paredz?tas tikai inval?du person?gai izmantošanai;
- pal?gier?c?m un iek?rt?m, kuras pamat? vai galvenok?rt var izmantot dz?vnieku fiziskas

invaliditātes īrstāšanai;

– un visbeidzot palīgierīcēm un iekārtām, kuras pamatā vai galvenokārt var izmantot cilvēku invaliditātes īrstāšanai, bet kuras nav paredzētas tikai invalīdu personāgai izmantošanai,

Spēnijas Karaliste nav izpildījusi Padomes 2006. gada 28. novembra Direktīvas 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV L 347, 1. lpp.) 98. pantu, lasot to kopā ar šīs direktīvas III pielikumu, paredzētos pienākumus.

## **Atbilstošās tiesību normas**

### *Savienības tiesības*

2 Direktīvas 2006/112 96. pants ir paredzēts:

“Dalībvalstis piemēro PVN pamatlīkmi, ko katrā dalībvalstī nosaka procentos no summas, kurai uzliek nodokli; preču piegādei un pakalpojumu sniegšanai pamatlīkme ir vienāda.”

3 Direktīvas 2006/112 97. panta 1. punkts ir noteikts, ka “no 2006. gada 1. janvāra līdz 2010. gada 31. decembrim pamatlīkme nevar būt mazāka par 15 %”.

4 Šīs direktīvas 98. pants ir noteikts:

“1. Dalībvalstis var piemērot vienu vai divas samazinātas likmes.

2. Samazinātas likmes piemēro tikai tādā kategorijā preču piegādei vai tādā kategorijā pakalpojumu sniegšanai, kas minēti III pielikumā.”

[..]

3. Piemērojot preču kategorijām 1. punkts paredzētās samazinātās likmes, dalībvalstis var izmantot Kombināto nomenklātru, lai precīzi aptvertu attiecīgo kategoriju.”

5 Minētās direktīvas 99. panta 1. punkts ir noteikts:

“Samazinātas likmes nosaka procentu veidā no summas, kurai uzliek nodokli, un tās nevar būt mazākas par 5 %.”

6 Atbilstoši šīs pašas direktīvas 114. panta 1. punkta pirmās daļas noteikumiem:

“Dalībvalstīm, kurām 1993. gada 1. janvārī bija jāpaaugstina 1991. gada 1. janvārī spēkā esošo pamatlīkmi par vairāk nekā 2 %, to preču piegādei un to pakalpojumu sniegšanai, kuras iekārtas III pielikumā minētajās kategorijās, var piemērot samazinātu likmi, kas zemāka par 99. panta paredzēto minimālo likmi.”

7 Direktīvas 2006/112 III pielikumā ar nosaukumu “To preču piegāžu un to pakalpojumu sniegšanas saraksts, kam var piemērot 98. panta minētās samazinātās likmes” 3. un 4. punkts ir paredzēts:

3) farmācijas līdzekļi [farmaceitiskie produkti], kurus parasti izmanto veselības aprūpē, slimību profilaksei un īrstāšanai medicīniskiem un veterināriem nolūkiem, tostarp pretapaugļošanās un higiēnas līdzekļi;

4) medicīnas iekārtas, palīgierīces un citas ierīces, kuras parasti izmanto, lai atvieglotu vai īrstātu invaliditāti, tikai invalīdu personāgai izmantošanai, tostarp šādu preču remontu, kā arī

b?rnu autos?dek?u pieg?de.”

### *Valsts ties?bas*

8 1992. gada 28. decembra Likuma 37/1992 (1992. gada 29. decembra BOE Nr. 312, 44247. lpp.), redakcij?, kura piem?rojama izskat?maj? liet? (turpm?k tekst? – “PVN likums”), 91. panta pirm?s ieda?as 1. panta 5. un 6. punktu ir paredz?ta samazin?tas PVN likmes 8 % apm?r? uzlikšana š?du pre?u pieg?dei, ieg?dei Kopienas iekšien? un importam:

“5. Z?l?m veterin?rai izmantošanai un ?rstniecisk?m viel?m, kuras parasti un piem?roti var izmantot z??u ražošan?.

6. Iek?rt?m un pal?gier?c?m, tostarp brill?m ar kori??još?m l?c?m un kontaktl?c?m, ko, objekt?vi v?rt?jot, var izmantot tikai vai galvenok?rt, lai atvieglotu cilv?ku vai dz?vnieku fizisko invalidit?ti, tostarp to p?rvietošan?s un sazi?as sp?jas.

Medic?nisk?m prec?m, materi?liem, iek?rt?m vai ier?c?m, ko, objekt?vi v?rt?jot, var izmantot tikai, lai nov?rstu, diagnostic?tu, ?rst?tu, atvieglotu vai iz?rst?tu cilv?ku vai dz?vnieku slim?bas vai kaites.

Šaj? kategorij? nav iek?autas kosm?tisk?s preces un person?g?s higi?nas preces, iz?emot higi?nisk?s paketes, tamponus un biks?šu ieliktn?šus.”

9 Saska?? ar PVN likuma 91. panta otr?s ieda?as 1. panta 3. punktu “samazin?to” PVN likmi, kas paredz?ta Direkt?vas 2006/112 114. panta 1. punktu un kas Sp?nijas Karalistes gad?jum? ir 4 %, var piem?rot š?du pre?u pieg?dei, ieg?dei Kopienas iekšien? un importam:

“Z?l?m, ko izmanto cilv?ki, k? ar? ?rstniecisk?m viel?m, z??u form?m un starpproduktiem, kurus parasti un piem?roti var izmantot z??u ražošan?.”

### **Pirmstiesas proced?ra**

10 Ar 2010. gada 22. marta br?din?juma v?stuli Komisija pazi?oja Sp?nijas Karalistei, ka t? t?du samazin?t?s likmes PVN rež?mu, kas ir ieviests ar Sp?nijas PVN likuma 91. panta pirm?s ieda?as 1. panta 5. un 6. punktu un 91. panta otr?s ieda?as 1. panta 3. punktu, uzskata par Direkt?v? 2006/112 Sp?nijas Karalistei paredz?to pien?kumu neizpildi.

11 Sp?nijas Karaliste 2010. gada 28. maij? atbild?ja, ka samazin?t?s PVN likmes piem?rošana prec?m, kas min?tas attiec?gajos PVN likuma pantos, ir at?auta, pamatojoties uz Direkt?vas 2006/112 III pielikuma 3. un 4. punktu, un t?d?j?di ir atbilstoša šai direkt?vai.

12 Lai pamatotu šo secin?jumu, Sp?nijas Karaliste vispirms nor?d?ja uz nepieciešam?bu interpret?t j?dzienu “farmaceitiskie produkti” š? III pielikuma 3. punkta izpratn? atbilstoši farmaceutisko produktu defin?cijai, kura ir piem?rojama valsts ties?bu sist?m?, kas ietvertu ne tikai z?les, bet ar? aparat?ru un medic?nas iek?rtas. Turkl?t t? apgalvoja, ka valsts ties?bu aktos noteikt?s gatav?s z?les, p?c receptes izgatavot?s z?les vai gatavie prepar?ti, akt?v?s vielas un aizsardz?bas l?dzek?i ir j?uzskata par “farmaceutiskiem produktiem” min?t? pielikuma 3. punkta izpratn?. Visbeidzot Sp?nijas Karaliste nor?d?ja, ka personas, kurai piem?t “invalidit?te” j?dziens š? paša pielikuma 4. punkta izpratn? saska?? ar Pasaules Vesel?bas organiz?cijas vadl?nij?m šaj? jaut?jum? ir j?uztver k? t?ds, kas attiecas uz vis?m person?m, kur?m ir nopietna slim?ba.

13 T? k? šie apsv?rumi nep?rliacin?ja Komisiju, t? 2010. gada 25. novembr? nos?t?ja argument?tu atzinumu, aicinot Sp?nijas Karalisti veikt pas?kumus, kas nepieciešami, lai izpild?tu š? atzinuma pras?bas, divu m?nešu termi?? no t? sa?emšanas br?ža.

14 Ar 2011. gada 31. janv?ra v?stuli Sp?nijas valsts iest?des v?lreiz apstiprin?ja savu nost?ju, saska?? ar kuru apstr?d?t?s valsts ties?bu normas atbilst Direkt?vas 2006/112 noteikumiem.

15 T? k? Komisiju š? atbilde neapmierin?ja, t? nol?ma celt šo pras?bu.

## **Par pras?bu**

### *Ievada apsv?rumi*

16 Vispirms ir j?izskata Sp?nijas Karalistes apgalvojums, saska?? ar kuru Direkt?vas 2006/112 III pielikum? min?t?s pre?u kategorijas nav pietiekami skaidri defin?tas, lai pamatotu pras?bas par pien?kumu neizpildi ierosin?šanu, un ka attiec?gi Komisijas veiktajai š? pielikuma 3. un 4. punkta sašaurin?tajai interpret?cijai nevar dot priekšroku attiec?b? pret cit?m iesp?jam?m interpret?cij?m, kuras tostarp balst?tas uz valsts ties?b?m.

17 Turpret? saska?? ar Komisijas teikto min?t? pielikuma noteikumi ir pietiekami prec?zi un, piem?rojot vienveid?bas un vienl?dz?bas principu, tos var autonomi un vienveid?gi interpret?t Savien?bas ietvaros. T? turkl?t nor?da, ka Sp?nijas Karaliste ar Komisijas argument?to atzinumu ir tikusi pietiekami inform?ta par t?s pien?kumu apm?ru.

18 No Tiesas past?v?g?s judikat?ras izriet, ka normas, kur?m ir atk?pes no k?da principa raksturs, ir interpret?jamas šauri (tostarp skat. 1995. gada 12. decembra spriedumu liet? C-399/93 *Oude Luttikhuis* u.c., *Recueil*, I-4515. lpp., 23. punkts; 2001. gada 18. janv?ra spriedumu liet? C-83/99 Komisija/Sp?nija, *Recueil*, I-445. lpp., 19. punkts, k? ar? 2011. gada 3. marta spriedumu liet? C-41/09 Komisija/N?derlande, Kr?jums, I-831. lpp., 58. punkts).

19 Tiesa jau vair?kk?rt ir l?musi, ka gan no Savien?bas ties?bu vienveid?gas piem?rošanas, gan no vienl?dz?bas principa izriet pras?ba, ka Savien?bas ties?bu norma, kur? t?s satura un piem?rošanas jomas noskaidrošanai nav nevienas tiešas nor?des uz dal?bvalstu ties?b?m, parasti vis? Eiropas Savien?b? ir interpret?jama autonomi un vienveid?gi (skat. 2011. gada 21. decembra spriedumu apvienotaj?s liet?s C-424/10 un C-425/10 *Ziolkowski* un *Szeja*, Kr?jums, I-14035. lpp., 32. punkts un taj? min?t? judikat?ra).

20 No iepriekš min?tajiem apsv?rumiem izriet, k? to nor?d?jusi ar? Komisija, ka Savien?bas ties?bu normas, kuras ?auj piem?rot PVN samazin?to likmi, k? iesp?ja, kas sniegta dal?bvalst?m, atk?pjoties no principa, saska?? ar kuru ir piem?rojama parast? likme, ir j?interpret? šauri. Turkl?t, t? k? Direkt?vas 2006/112 III pielikuma 3. un 4. punkt? nav ietverta neviena skaidra atsauce uz dal?bvalstu ties?b?m, t?m vis? Savien?b? ir j??steno autonoma un vienveid?ga interpret?cija.

21 Pret?ji tam, ko apgalvo Sp?nijas Karaliste, šiem secin?jumiem pretrun? nav tas, ka šajos punktos ir uzskait?tas visp?r?gas pre?u kategorijas, kuras dal?bvalst?m v?l ir j?preciz? savu valsts ties?bu aktos.

22 Saist?b? ar min?to ir pietiekami nor?d?t, k? to ?ener?ladvok?ts atzinis savu secin?jumu 25. punkt?, ka dal?bvalst?m, nosakot ?paš?s pre?u kategorijas, kur?m piem?ro samazin?to PVN likmi, ir j?iev?ro min?tajos punktos paredz?to kategoriju ietvari, k? tos interpret?jusi Tiesa.

Attiecībā uz pirmo iebildumu saistībā ar samazinātās PVN likmes piemērošanu ģēnētiskām vielām, kuras parasti un piemēroti var izmantot zāļu ražošanā

Par pirmo iebilduma apmēru

– Lietas dalībnieku argumenti

23 Gan iebildumu rakstā, gan atbildē uz repliku Spānijas Karaliste apstrīd Komisijas argumentus par “starpproduktiem”, kas minēti PVN likuma 91. panta otrās iedašas 1. panta 3. punktā.

24 Saskaņā ar tās teikto Komisijas pirmais iebildums, kas definēts pirmstiesas procedūras laikā un iebildumu formulējuma prasības pieteikumā, attiecoties tikai uz ģēnētiskām vielām un neattiecoties uz minētajiem “starpproduktiem”.

25 Komisija noraida Spānijas Karalistes iebildumu rakstā un atbildē uz repliku ietvertos apgalvojumus attiecībā uz “starpproduktiem” un apstiprina, ka tā apstrīd samazinātās PVN likmes piemērošanu attiecīgajiem produktiem.

– Tiesas vērtējums

26 Jāatgādina, ka no Tiesas Reglamenta 120. panta c) punkta un ar to saistītās judikatūras izriet, ka prasības pieteikumā ir jāietver strīda priekšmets un izvirzīto pamatu kopsavilkums un tie ir jānorāda pietiekami skaidri un precīzi, lai atbildētājs varētu sagatavot savu aizstāvību un lai Tiesa varētu veikt pārbaudi. No tā izriet, ka galvenie faktiskie un tiesiskie apstākļi, ar kuriem ir pamatota prasība, prasības pieteikumā ir jānorāda loģiski un saprotamā veidā un ka prasības pieteikumā ietvertajiem prasījumiem ir jābūt formulētiem nepārprotami, lai izvairītos no tā, ka Tiesa lemj *ultra petita* vai arī nelemj par kādu iebildumu (skat. 2010. gada 14. janvāra spriedumu lietā C-343/08 Komisija/Ēhijas Republika, 26. punkts un tajā minētā judikatūra).

27 Šajā gadījumā ir jāsecina, ka, lai gan Komisija savā brēdinājuma vēstulē, argumentējot atzinumu un atbildē uz repliku vairākkārt min “starpproduktus”, tā šos produktus nav minējusi ne iebildumu izklāstā, ne savos prasījumos.

28 No minētā izriet, ka pirmais iebildums šajā prasībā ir jāsaprot tādējādi, ka Komisija iebilst pret to, ka Spānijas Karaliste piemēro samazināto PVN likmi tikai ģēnētiskām vielām, kuras parasti un piemēroti var izmantot zāļu ražošanā.

Par lietas būtību

– Lietas dalībnieku argumenti

29 Ar savu pirmo iebildumu Komisija apgalvo, ka samazinātās PVN likmes piemērošana ģēnētiskām vielām, kuras parasti un piemēroti var izmantot zāļu ražošanā, kā tas paredzēts PVN likuma 91. panta pirmās iedašas 1. panta 5. punktā un 91. panta otrās iedašas 1. panta 3. punktā, ir pretrunā Direktīvai 2006/112.

30 Saistībā ar minēto tā norāda, ka ar šīs direktīvas III pielikuma 3. punkta noteikumiem dalībvalstīm tiek ļauts piemērot samazināto PVN likmi produktiem, kuri atbilst konkrētiem nosacījumiem, proti, pirmkārt, tiem ir jābūt “farmaceitiskiem produktiem”, un, otrkārt, tiem ir jābūt tādējiem produktiem, “kurus parasti izmanto veselības aprūpē, slimību profilaksei un ārstēšanai medicīniskiem un veterināriem nolūkiem”.

31     Saskaņā ar Komisijas teikto “ģēnētiskās vielas” nav gatavi produkti un tāpēc tos nevar uzskatīt par produktiem, “kurus parasti izmanto veselības aprūpē, slimību profilaksei un ģēnētiskajai medicīniskiem un veterināriem nolūkiem”.

32     Šo secinājumu apstiprinot atbildot, saskaņā ar kuru, ja Savienības likumdevējs būtu vēlējis kādā no Direktīvas 2006/112 III pielikuma punktiem iekļaut ne tikai gatavus produktus, bet arī produktus, kurus izmanto ražošanas procesā, tas to būtu skaidri norādījis.

33     Turklāt Komisija atsaucas uz Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 6. novembra Direktīvu 2001/83/EK par Kopienas kodeksu, kas attiecas uz cilvēkiem paredzētām zālēm (OV L 311, 67. lpp.), ietvertajām definīcijām. No minētās direktīvas izrietot, ka pēc receptes izgatavotās zāles un gatavie preparāti ir gatavi farmaceitiskie produkti, bet aktīvās vielas, kas definētas kā visas vielas, kuras ir zāļu sastāvā, nav gatavie produkti, kas paredzēti cilvēkiem vai dzīvniekiem.

34     Turpretī Spānijas Karaliste apgalvo, ka ģēnētiskās vielas ir “farmaceutiskie produkti” Direktīvas 2006/112 III pielikuma 3. punkta izpratnē.

35     Tā uzskata, ka, tā kā Savienības lēmēji nepastāv “farmaceutisko produktu” definīcija, dalībvalstis var piemērot savā valsts tiesību sistēmā esošās definīcijas. Tomēr vairākos valsts likumos šis jēdziens esot definēts plaši, ietverot arī ģēnētiskās vielas.

36     Spānijas Karaliste turklāt uzsver, ka atsevišķas ģēnētiskās vielas var tikt tirgotas kā gatavi produkti, bez nepieciešamības tos sajaukt ar citām vielām.

37     Savā replikā Komisija atzīst, ka, ciktāl tās tiek tirgotas kā gatavi farmaceitiskie produkti, lai tos tieši izmantotu patērētājs, tas nerada traucējumu tam, ka medicīniskām vielām tiktu piemērota samazinātā PVN likme. Tā šajā saistībā atgādina Tiesas judikatūru, saskaņā ar kuru, lai varētu piemērot samazinātu PVN likmi produktam, kuru var dažādi izmantot, katrā piegādes reizē ir jānosaka konkrēts izmantošanas mērķis, kādu attiecībā uz šo produktu paredzējis tā pircējs (iepriekš minētais spriedums lietā Komisija/Nīderlande, 65. punkts).

–     Tiesas vērtējums

38     Lietas dalībnieku starpā ir strīds par to, kā interpretēt jēdzienu “farmaceutiskie produkti, kurus parasti izmanto veselības aprūpē, slimību profilaksei un ģēnētiskajai medicīniskiem un veterināriem nolūkiem” Direktīvas 2006/112 III pielikuma 3. punkta izpratnē. Tā tostarp vēlas noskaidrot, vai minētais jēdziens ir tāds, kurš var ietvert ģēnētiskās vielas, kuras parasti un piemēroti var izmantot zāļu ražošanā.

39     Saistībā ar minēto ir jānorāda, ka to ir darījusi Komisija savā prasības pieteikumā, ka saskaņā ar minētā 3. punkta noteikumiem samazināto PVN likmi var piemērot produktiem, kuri atbilst diviem nosacījumiem. Pirmkārt, tiem jābūt “farmaceutiskiem produktiem”, un, otrkārt, šiem produktiem ir jābūt tādiem, “kurus parasti izmanto veselības aprūpē, slimību profilaksei un ģēnētiskajai medicīniskiem un veterināriem nolūkiem”.

40     Komisija ierosina atbildot, ka jēdziens “farmaceutiskie produkti” šā III pielikuma izpratnē ir līdzvērtīgs Direktīvas 2001/83 1. pantā ietvertajam jēdzienam “zāles”.

41     Tomēr ir svarīgi minēt, ka to norāda ģenerālvokāts savu secinājumu 33.–35. punktā, ka šie divi jēdzieni būtiski atšķiras.

42     Vispirms ir jāsecina, ka lielākajā daļā no Direktīvas 2001/83 un Direktīvas 2006/112 III pielikuma valodu versijām attiecībā uz minētajiem jēdzieniem tiek izmantoti dažādi termini.

Tādējādi angļu valodas redakcijā šajos divos tiesību aktos jādzieni “zāles” un “farmaceitiskie produkti” tiek attiecīgi apzīmēti ar vārdkopu “rstniecības produkts” un “farmācijas produkts”. Tāpat tas arī ir spēkā valodas redakcijā (“medicamento” un “producto farmacéutico”), lietuviešu valodā (“vaistai” un “farmācijas gaminiai”), poļu valodā (“produkt leczniczy” un “produkty farmaceutyczne”), rumāņu valodā (“medicament” un “produsele farmaceutice”), slovāņu valodā (“zdravilo” un “farmaceutski izdelki”) un zviedru valodā (“läkemedel” un “farmaceutiska produkter”). Turklāt ir acīmredzams, ka Direktīvas 2006/112 III pielikuma mērķi atšķiras no Direktīvas 2001/83 mērķiem, ciktāl pārdzīst mērķis ir līdzsvarot nosacījums attiecībā uz cilvēkiem paredzētu zāļu nonākšanu tirgū. Visbeidzot ir būtiski atgādināt, ka, lai gan Direktīvu 2001/83 piemēro tikai cilvēkiem paredzētiem zālēm, III pielikuma 3. punkts attiecas arī uz veterināriem nolūkiem izmantojamām zālēm.

43 Šādos apstākļos, pretēji Komisijas apgalvotajam, ir jākonstatē, ka jādzien “farmaceitiskie produkti” minētā 3. punkta izpratnē, lai gan ietver jēdzienu “zāles” Direktīvas 2001/83 izpratnē, ir jāinterpretē kā tāds, kuram ir plašāka nozīme nekā pārdzīstam minētajam.

44 Turklāt šāda interpretācija atbilst jēdzienam “farmaceitiski produkti”, kas izmantots Padomes 1987. gada 23. jūnija Regulas (EEK) Nr. 2658/87 par tarifu un statistikas nomenklatūru un kopājo muitas tarifu (OV L 256, 1. lpp.), kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 15. decembra Regulu (ES) Nr. 1238/2010 (OV L 348, 36. lpp.), I pielikuma esošās kombinētās nomenklatūras 30. nodaļā, kurā kā farmaceitiskie produkti ir minētas ne tikai zāles, bet arī citi preparāti un farmaceitiski materiāli, kā, piemēram, vate, marle, pārsēji un tamlīdzīgi materiāli.

45 Turklāt Direktīvas 2006/112 III pielikuma 3. punkta pārdzīst teikums ir ietverta atsauce uz produktiem, uz kuriem nevar attiecināt jēdzienu “zāles” Direktīvas 2001/83 izpratnē, piemēram, “pretapaugņošanas un higiēnas līdzekļi”.

46 Tomēr, lai ietilptu šajā 3. punktā paredzētajā kategorijā, ir jāizpilda nosacījums, lai produkti būtu tādi, “kurus parasti izmanto veselības aprūpē, slimību profilaksei un ārstēšanai medicīniskiem un veterināriem nolūkiem”.

47 No šiem apsvērumiem izriet, ka minētajā 3. punktā ir paredzēti tikai gatavi produkti, kurus uzreiz var lietot galapatērētājs, izņemot produktus, kurus iespējams izmantot zāļu ražošanā un kuri parasti tiek pakauti turpmākai apstrādei.

48 Šādu interpretāciju apstiprina Direktīvas 2006/112 III pielikuma mērķis – padarīt atsevišķus produktus, kuri tiek uzskatīti par āpaši nepieciešamiem, līdžus un tādējādi pieejamākus galapatērētājam, kurš galu galā maksā PVN.

49 Visbeidzot, kā enerģadavokts ir norādījis savu secinājumu 39. punktā, situācijā, kad kādu ārstniecisko vielu var tirgot kā galaproduktu, nejaucot to ar citām vielām, un ja tādējādi to var tieši izmantot galapatērētājs “veselības aprūpē, slimību profilaksei un ārstēšanai medicīniskiem un veterināriem nolūkiem”, nav iemesla tām nepiemērot samazināto PVN likmi.

50 Ēmot vērē iepriekš minēto, ir jākonstatē, ka ar Direktīvas 2006/112 III pielikuma 3. punkta noteikumiem tiek āauts piemērot samazinātu PVN likmi ārstnieciskām vielām tikai tad, ja tās var tieši izmantot galapatērētājs veselības aprūpē, slimību profilaksei vai ārstēšanai medicīniskiem un veterināriem nolūkiem.

51 Šādos apstākļos ir jākonstatē, ka pirmais Komisijas iebildums ir pamatots.

*Otrais iebildums ir par samazin?tas PVN likmes piem?rošanu medic?nisk?m prec?m, materi?liem, iek?rt?m un ier?c?m, ko izmanto tikai, lai nov?rstu, diagnostic?tu, ?rst?tu, atvieglotu vai iz?rst?tu cilv?ku vai dz?vnieku slim?bas vai kaites*

Lietas dal?bnieku argumenti

52 Komisija uzskata, ka samazin?tas PVN likmes piem?rošana medic?nisk?m prec?m, materi?liem, iek?rt?m un ier?c?m, ko, objekt?vi v?rt?jot, var izmantot tikai, lai nov?rstu, diagnostic?tu, ?rst?tu, atvieglotu vai iz?rst?tu cilv?ku vai dz?vnieku slim?bas vai kaites, kas paredz?ta PVN likuma 91. panta pirm?s ieda?as 1. panta 6. punkta otraj? da??, ir pretrun? Direkt?vai 2006/112.

53 Pirmk?rt, saska?? ar min?to valsts ties?bu aktu samazin?tas PVN likmes piem?rošana medic?nas iek?rt?m, ko izmanto, lai diagnostic?tu un ?rst?tu dz?vnieku slim?bas, neatbilstot Direkt?vas 2006/112 III pielikuma 4. punktam, kas attiecas tikai uz medic?nas iek?rt?m, pal?giek?rt?m un ier?c?m, kas paredz?tas lietošanai tikai cilv?kiem.

54 Otrk?rt, ?? pielikuma 3. punkts neesot piem?rojams. Proti, j?dziens "farmaceitiskie produkti" ?? noteikuma izpratn? esot j?saprot k? sinon?ms j?dzienam "z?les" Direkt?v? 2001/83. T?d?j?di ??s medic?nisk?s preces, materi?li, iek?rtas un ier?ces, kas paredz?tas visp?r?jai izmantošanai, neietilpst j?dzien? "farmaceitiskie produkti".

55 Turpret? Sp?nijas Karaliste uzskata, ka PVN likuma 91. panta pirm?s ieda?as 1. panta 6. punkta otraj? da?? paredz?t?s preces ietilpst min?t? pielikuma 3. punkta piem?rošanas jom?.

56 T? apgalvo, ka min?taj? 3. punkt? paredz?t? kategorija ietver ne tikai z?les, bet ar? medic?nas ier?ces. Lai pamatotu ??du interpret?ciju, t? nor?da, ka LESD 168. pant? ir min?tas gan z?les, gan medic?nas ier?ces un ka attiec?gi ab?m ??m produktu kategorij?m, kas apvienotas j?dzien? "farmaceitiskie produkti", b?tu j?pieš?ir vien?da aizsardz?ba.

57 Turkl?t ??das interpret?cijas d?? Direkt?vas 2006/112 III pielikuma 4. punkts nezaud?jot j?gu. Šaj? punkt? ietvert?s medic?nas ier?ces, "kuras parasti izmanto, lai atvieglotu vai ?rst?tu invalidit?ti, tikai inval?du person?gai izmantošanai", ir paredz?tas ?pašai izmantošanai. T?d?j?di tas, ka j?dziens "farmaceitiskie produkti" ?? pielikuma 3. punkta izpratn? ietver ne tikai z?les, bet ar? medic?nas iek?rtas, kuras nav paredz?tas ?pašai izmantošanai, bet kuras "parasti izmanto vesel?bas apr?p?, slim?bu profilaksei un ?rst?šanai medic?niskiem un veterin?riem nol?kiem", nav pretrun?gs secin?jums.

Tiesas v?rt?jums

58 Komisija p?rmet Sp?nijas Karalistei, ka t? ir piem?rojusi samazin?tu PVN likmi t?du produktu kategorijai, kura ietver medic?nisk?s preces, materi?lus, iek?rtas un ier?ces, "ko, objekt?vi v?rt?jot, var izmantot tikai, lai nov?rstu, diagnostic?tu, ?rst?tu, atvieglotu vai iz?rst?tu cilv?ku vai dz?vnieku slim?bas vai kaites".

59 K? to ir nor?d?jusi Komisija, saska?? ar Direkt?vas 2006/112 III pielikuma 4. punktu nedr?kst piem?rot samazin?tu PVN likmi šai pre?u kategorijai, jo, no vienas puses, t? neietver medic?nisk?s preces, materi?lus, iek?rtas un ier?ces, kas paredz?tas visp?r?jai izmantošanai, un, no otras puses, t? ir attiecin?ma tikai uz izmantošanu cilv?ku vajadz?b?m un nav piem?rojama izmantošanai veterin?r?m vajadz?b?m.

60 T?pat, lai izv?rt?tu Komisijas otr? iebilduma pamatot?bu, ir j?izskata jaut?jums par to, vai PVN likuma 91. panta pirm?s ieda?as 1. panta 6. punkta otraj? da?? paredz?t?s preces var



uzskatīt par "farmaceitiskiem produktiem" minētā III pielikuma 3. punkta izpratnē.

61 Saistībā ar minēto ir jāatgādina, ka tas jau ir konstatēts šā sprieduma 43. punktā, ka jēdziens "farmaceitiskie produkti" šā noteikuma izpratnē, lai gan ietver jēdzienu "zāles" Direktīvas 2001/83 izpratnē, tomēr ir jāinterpretē kā tās, kurām ir plašāka nozīme nekā pētījumiem minētajam.

62 Tādējādi Spēnijas Karalistes arguments, atbilstoši kuram jēdziens "farmaceitiskie produkti" var ietvert visas medicīniskās preces, materiālus, iekārtas un ierīces, kas paredzētas vispārīgai izmantošanai, nevar tikt atbalstīts.

63 Ne tikai Direktīvas 2006/112 III pielikumā paredzētās kategorijas ir jāinterpretē šauri situācijā, ja izskatāmais Savienības tiesību noteikums ir izņēmuma rakstura, atbilstoši šā sprieduma 18. punktā atgādinātajai judikatūrai, bet attiecīgajā pielikumā izmantotie jēdzieni ir jāinterpretē saskaņā ar izskatāmo jēdzienu parasto nozīmi. Turklāt ir konstatēts, ka attiecībā uz parasto nozīmi sarunvalodā jēdziens "farmaceitiskie produkti" nevar tikt uzskatīts par tādū, kurš ietver visas medicīniskās vai veterinārās izmantojamās preces, materiālus, iekārtas un ierīces.

64 Šo interpretāciju apstiprina Direktīvas 2006/112 III pielikuma vispārīgā sistēmā un ar apstākļiem, ka šā pielikuma 4. punktā ir konkrēti paredzētas medicīniskajiem nolūkiem izmantojamās preces. Kā to ir secinājuši arī Komisija, šis noteikums zaudētu jēgu, ja minētā pielikuma 3. punkts būtu jāinterpretē tādējādi, ka tas ļauj piemērot samazinātu PVN likmi visām medicīniskajām izmantojamām precēm vai iekārtām neatkarīgi no tā, kādai izmantošanai tās ir paredzētas.

65 Turklāt ir jāatgādina, ka tas ticis norādīts šā sprieduma 48. punktā, ka samazinātas PVN likmes piemērošanas mērķis tostarp ir samazināt atsevišķu pašu nepieciešamu produktu maksu galapatērētājam. Medicīnisku un veterināru preču, materiālu, iekārtu un ierīču izmaksas reti tieši segs galapatērētājs, jo šos produktus galvenokārt izmanto veselības aprūpes nozares profesionāļi pakalpojumu sniegšanai, kuri pašiem var tikt atbrīvoti no PVN maksāšanas saskaņā ar Direktīvas 2006/112 132. pantu.

66 Šāda interpretācija turklāt ir saderīga ar LESD 168. pantu. Šajā ziņā ir pietiekami konstatēts, ka, ja ir tā, ka šā panta 4. punkta c) punktā ir minētas zāles un medicīniskās ierīces, šā panta mērķis, proti, tādū noteikumu, kas paredz augstus kvalitātes un drošības standartus, izveide, būtiski atšķiras no iepriekš izklāstītā Direktīvas 2006/112 III pielikuma mērķa.

67 No iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka ne ar šā pielikuma 4. punkta, ne 3. punkta noteikumiem netiek atļauts piemērot samazinātu PVN likmi "medicīniskām precēm, materiāliem, iekārtām vai ierīcēm, ko, objektīvi vērtējot, var izmantot tikai, lai novērstu, diagnosticētu, ārstētu, atvieglotu vai izārstētu cilvēku vai dzīvnieku slimības vai kaites".

68 Šādos apstākļos ir jāuzskata, ka otrais Komisijas iebildums ir pamatots.

*Par trešo iebildumu saistībā ar samazinātas PVN likmes piemērošanu palīgierīcēm un iekārtām, kuras pamatā vai galvenokārt var izmantot dzīvnieku fiziskās invaliditātes ārstēšanai*

Lietas dalībnieku argumenti

69 Komisija norāda, ka samazinātas PVN likmes piemērošana produktiem, kurus izmanto dzīvnieku fiziskās invaliditātes ārstēšanai, kas noteikta PVN likuma 91. panta pirmās iedašas 1. panta 6. punkta pirmajā daļā, ir pretrunā Direktīvas 2006/112 noteikumiem. Kā to pierāda pirmās divas iebildumos izvirzītie Komisijas argumenti – ne Direktīvas 2006/112 III pielikuma 3. punkts, kas *stricto sensu* attiecas uz "farmaceitiskiem produktiem", ne arī 4. punkts, kas

attiecas uz konkrētu produktu izmantošanu cilvēkiem, neparedzot šo produktu izmantošanu attiecīgajās kategorijās.

70 Savā iebildumu rakstā Spānijas Karaliste atsaucas uz dažādiem pirmstiesas procedūras posmiem, kuros būtu jānoskaidro, vai ir norādījusi, ka minētā pielikuma 3. punkta ietilpst medicīniskās un veterinārās iekārtas un ierīces.

Tiesas vārtējums

71 Lai novērtētu Komisijas trešā iebilduma pamatotību, pirmkārt, ir jānoskaidro, kā tas ir minēts šajā sprieduma 61.–67. punktā, ka jādzienu “farmaceitiskie produkti” Direktivas 2006/112 III pielikuma 3. punkta izpratnē nevar interpretēt tā, ka tas attiecas uz medicīniskām un veterinārām iekārtām un ierīcēm.

72 No minētā izriet, ka šis noteikums neatbilst samazinātu PVN likmi ierīcēm un palīgierīcēm, kuras var izmantot dzīvnieku fiziskās invaliditātes ārstēšanai.

73 Turklāt no šā pielikuma 4. punkta noteikumiem skaidri izriet, ka tajā paredzētas tikai medicīniskās iekārtas, palīgierīces un citas ierīces, kuras parasti izmanto, lai atvieglotu vai ārstētu invaliditāti cilvēkiem. Tādējādi ir pilnīgi skaidrs, ka šā noteikuma otrajā teikumā izmantotais jēdziens “invaliditāte” neattiecas uz dzīvniekiem, kuriem piemīt fiziskā invaliditāte, bet attiecas tikai uz cilvēkiem.

74 Turklāt, kā to skaidri ir norādījusi arī Komisija, ir jāizskata jautājums par to, ka, ja Savienības likumdevējs būtu vēlējis iekļaut veterināro produktu sadaļu minētā pielikuma 4. punktā, tas to būtu skaidri paredzējis, kā tas ir izdarīts 3. punktā.

75 No minētā izriet, ka ne saskaņā ar Direktivas 2006/112 III pielikuma 4. punkta, ne 3. punkta nosacījumiem nav atbilstošs piemērots samazinātu PVN likmi palīgierīcēm un iekārtām, kuras var izmantot, lai atvieglotu dzīvnieku fizisko invaliditāti.

76 Šādos apstākļos ir jāuzskata, ka trešais Komisijas iebildums ir pamatots.

*Par ceturto iebildumu saistībā ar samazinātas PVN likmes piemērošanu palīgierīcēm un iekārtām, kuras pamatā vai galvenokārt tiek izmantotas cilvēku invaliditātes ārstēšanai, bet kuras nav paredzētas tikai invalīdu personīgajam izmantošanai*

Lietas dalībnieku argumenti

77 Komisija uzskata, ka PVN likuma 91. panta pirmās iedašas 1. panta 6. punkta pirmajā daļā paredzētā samazinātas PVN likmes piemērošana medicīniskajām palīgierīcēm un iekārtām, kuras tiek pamatā vai galvenokārt izmantotas, lai atvieglotu cilvēku fizisko invaliditāti, bet kuras nav paredzētas tikai invalīdu personīgajam izmantošanai, neatbilst Direktīvai 2006/112.

78 Saistībā ar minēto tā norāda, ka ar Direktivas 2006/112 III pielikuma 4. punkta noteikumiem dalībvalstīm tiek atbilstošs piemērots samazinātu PVN likmi produktiem, kuri atbilst konkrētiem noteikumiem. Pirmkārt, šāms precīzs ir jābūt “medicīniskajām iekārtām, palīgierīcēm un citām ierīcēm”, un, otrkārt, tāms ir jābūt tādam, ko “parasti izmanto, lai atvieglotu vai ārstētu invaliditāti, tikai invalīdu personīgajam izmantošanai”.

79 Attiecīgi 4. punkts neietverot medicīniskās iekārtas, kas paredzētas vispārīgai izmantošanai, bet tikai tās, kas paredzētas “tikai invalīdu personīgajam izmantošanai”. Šāda interpretācija turklāt esot ietverta PVN komitejas pieņemtajās vadlīnijās.

80 Ēmot v?r? šos apsv?rumus, Komisija nor?da, ka, cikt?l noteikumi ir t?di, ar kuriem PVN likums paredz piem?rot samazin?tu PVN likmi pal?gier?c?m un iek?rt?m, "kuras galvenok?rt tiek izmantotas cilv?ku invalidit?tes atvieglošanai", to piem?rošanas joma p?rsniedz jomu, kas at?auta Direkt?v? 2006/112.

81 Turkl?t Komisija uzskata, ka Sp?nijas Karaliste sav? atbild? uz br?din?juma v?stuli j?dzienam "inval?ds" ir pieš??rusi p?rlietu plašu noz?mi, uzskatot min?to j?dzienu par sinon?mu v?rdam "slim?ba".

82 Sp?nijas Karaliste apstr?d Komisijas ierosin?to j?dziena "inval?ds" interpret?ciju. T? nor?da, ka, neesot vienotai š? j?dziena interpret?cijai Savien?b?, ir j?piem?ro nesen?kie j?dzieni, kurus noteikusi Pasaules Vesel?bas organiz?cija. Tom?r, piem?rojot šos j?dzienus, par inval?du esot j?uzskata jebkura persona, kurai piem?t invalidit?te, jebkura persona, kuru ir sk?rusi smaga slim?ba. Š?da defin?cija t?d?j?di ?aujot uzskat?t, ka personas, kuras slimo ar t?d?m slim?b?m k? AIDS, v?zis vai nieru mazsp?ja, ir inval?di, kas nov?rstu ar? diskrimin?ciju, ar k?du var?tu saskarties personas, kuras sk?rušas š?s slim?bas. Š? interpret?cija nevar tikt daž?dota tikai t?d??, ka šaj? gad?jum? runa ir par nodok?u jomu.

83 Turkl?t Sp?nijas Karaliste nor?da, ka ir sarežž?ti sadal?t medic?nas preces, lai noteiktu t?s, kuras ir vai nav izmantojamas invalidit?tes gad?jum?, v?lreiz nor?dot uz gr?t?b?m pamatot pras?bu par Direkt?vas 2006/112 III pielikuma 4. punktu paredz?to pien?kumu neizpildi, to neprec?z? formul?juma d???. Visbeidzot t? atg?dina, ka PVN komitejas vadl?nij?m, uz kur?m Komisija atsaukusies sav? pras?b?, nav saistošas interpret?cijas funkciju.

Tiesas v?rt?jums

84 Lai izv?rt?tu Komisijas ceturto iebildumu, ir j?nosaka, vai Direkt?vas 2006/112 III pielikuma 4. punktu var piem?rot pal?gier?c?m un iek?rt?m, kuras nav paredz?tas tikai inval?du person?gai izmantošanai, bet kuras pamat? vai galvenok?rt tiek izmantotas vi?u invalidit?tes atvieglošanai.

85 Saist?b? ar min?to ir j?nor?da, ka no 4. punkt? esošajiem j?dzieniem "person?gai" un "tikai" izriet, ka taj? nav paredz?ti noteikumi visp?r?jai piem?rošanai.

86 T?d?j?di m?r?is atvieglot atseviš?u ?paši nepieciešamu produktu izmaksas galapat?rt?jam, kas min?ts š? sprieduma 48. punkt?, nevar attaisnot samazin?tas PVN likmes piem?rošanu medic?nas iek?rt?m, kas paredz?tas visp?r?jai izmantošanai, kuras izmanto slimn?cas un vesel?bas nozares profesion??i.

87 Š?du secin?jumu neapstr?d Sp?nijas Karalistes argument?cija, saska?? ar kuru atseviš?as iek?rtas un ier?ces var tikt izmantotas gan visp?r?gi, gan ar? tikai person?gi inval?diem. Saist?b? ar min?to pietiek atg?din?t, ka Tiesa jau ir l?musi, ka, lai var?tu piem?rot samazin?tu PVN likmi produktam, kuru var daž?di izmantot, katr? pieg?des reiz? ir j?nosaka konkr?ts izmantošanas m?r?is, k?du attiec?b? uz šo produktu paredz?jis t? pirc?js (p?c analo?ijas skat. iepriekš min?to spriedumu liet? Komisija/N?derlande, 65. punkts).

88 No min?t? izriet, ka pal?gier?c?m un iek?rt?m, kuras pamat? vai galvenok?rt tiek izmantotas cilv?ku invalidit?tes atvieglošanai, bet kuras nav paredz?tas tikai inval?du person?gai izmantošanai, saska?? ar Direkt?vas 2006/112 III pielikuma 4. punktu nevar piem?rot samazin?tu PVN likmi.

89 Šķēdē apstiprinot ir jāuzskata, ka ceturtais Komisijas iebildums ir pamatots, un daļēji jāapmierina Komisijas prasība.

90 Ēmot vērēt visus iepriekš minētos apsvērumus, ir jākonstatē, ka, piemērojot samazinātu PVN likmi

- ārstnieciskām vielām, kuras parasti un piemēroti var izmantot zāļu ražošanā;
- medicīniskām precēm, materiāliem, iekārtām un ierīcēm, ko, objektīvi vērtējot, var izmantot tikai, lai novērstu, diagnosticētu, ārstētu, atvieglotu vai izārstētu cilvēku vai dzīvnieku slimības vai kaķes, bet kas nav tādās, kuras parasti izmanto, lai atvieglotu vai ārstētu invaliditāti, un kuras paredzētas tikai invalīdu personāgai izmantošanai;
- palīgierīcēm un iekārtām, kuras pamatā vai galvenokārt var izmantot dzīvnieku fiziskas invaliditātes ārstēšanai;
- un visbeidzot palīgierīcēm un iekārtām, kuras pamatā vai galvenokārt var izmantot cilvēku invaliditātes ārstēšanai, bet kuras nav paredzētas tikai invalīdu personāgai izmantošanai,

Spēnijas Karaliste nav izpildījusi Direktīvas 2006/112 98. pantā, lasot to kopā ar tās III pielikumu, paredzētos pienākumus.

#### **Par tiesāšanas izdevumiem**

91 Atbilstoši Reglamenta 138. panta 1. punktam lietas dalībniekam, kam spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanas izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Komisija ir prasījusi piespriezt Spēnijas Karalistei atlīdzināt tiesāšanas izdevumus un tā kā tai spriedums ir nelabvēlīgs, jāpiespriež Spēnijas Karalistei atlīdzināt tiesāšanas izdevumus.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

#### **1) piemērojot samazinātu pievienotās vērtības nodokļa likmi**

- ārstnieciskām vielām, kuras parasti un piemēroti var izmantot zāļu ražošanā;
- medicīniskām precēm, materiāliem, iekārtām un ierīcēm, ko, objektīvi vērtējot, var izmantot tikai, lai novērstu, diagnosticētu, ārstētu, atvieglotu vai izārstētu cilvēku vai dzīvnieku slimības vai kaķes, bet kas nav tādās, kuras parasti izmanto, lai atvieglotu vai ārstētu invaliditāti, un kuras paredzētas tikai invalīdu personāgai izmantošanai;
- palīgierīcēm un iekārtām, kuras pamatā vai galvenokārt var izmantot dzīvnieku fiziskas invaliditātes ārstēšanai;
- un visbeidzot palīgierīcēm un iekārtām, kuras pamatā vai galvenokārt var izmantot cilvēku invaliditātes ārstēšanai, bet kuras nav paredzētas tikai invalīdu personāgai izmantošanai,

Spēnijas Karaliste nav izpildījusi Padomes 2006. gada 28. novembra Direktīvas 2006/112/EK par kopājo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu 98. pantā, lasot to kopā ar šīs direktīvas III pielikumu, paredzētos pienākumus;

#### **2) Spēnijas Karaliste atlīdzina tiesāšanas izdevumus.**

[Paraksti]

\* Tiesvedības valoda – spogu.